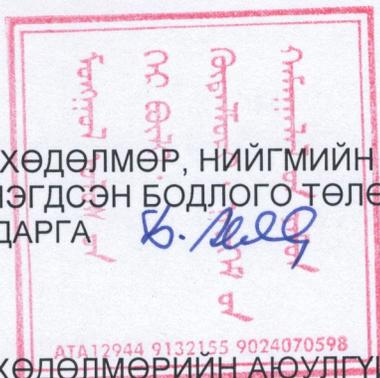

БАТЛАВ.
ГЭР БҮЛ, ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМАГААЛЛЫН
ЯАМНЫ НЭГДСЭН БОДЛОГО ТӨЛӨВЛӨЛТИЙН
ГАЗРЫН ДАРГА *Б. АЛИМАА* Б.АЛИМАА

**ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГЫН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ БОЛОН ХУУЛЬ
ТОГТООМЖИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО
ХИЙХ ЗӨВЛӨХИЙН АЖЛЫН ДААЛГАВАР**

Үндэслэл:

Монгол Улс хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний 5 дахь хөтөлбөрийг 1997 оноос 2020 оны хооронд Засгийн газрын тогтоолоор батлан хэрэгжүүлснээр Олон Улсын Хөдөлмөрийн байгууллагын “Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн 155 дугаар конвенц”-д 1997 онд нэгдэн орж, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай бие даасан хуулийг 2008 онд УИХ-ын чуулганаар батлуулж, тус хууль батлагдсанаас хойш 2011, 2012, 2015 онуудад томоохон нэмэлт, өөрчлөлтүүдийг оруулсан байдаг.

Монгол Улсын Их Хурлын 2020 оны 23 дугаар тогтоолоор баталсан “Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл”-ийн 2.6.1-д хөдөлмөрийн болон хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хууль тогтоомжийг шинэчилж, үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлсэн, цалин хөлсний тогтолцоог боловсронгуй болгох, Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.1.2.11-д Хөдөлмөр, нийгмийн гурван талт оролцоонд тулгуурлан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндэсний тогтолцоог сайжруулах, 2.1.1.16-д Эрэгтэйчүүдийн зонхилон ажилладаг салбарт хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог бүрдүүлж, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчлөлийг бууруулах зорилт тус тус дэвшүүлсэн.

Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй бүтээн байгуулалтын томоохон төслүүд, эдийн засгийн өсөлтийн улмаас ажиллах хүчний эрэлт 2035 онд 19.1 хувиар, үүнээс эрсдэл өндөртэй уул уурхай, олборлолтын салбарт 32.5, боловсруулах үйлдвэрт 63.3, барилгын салбарт 55.9 мянган хүнээр нэмэгдэх төлөвтэйг хөдөлмөрийн зах зээлийн таамаглалаар тодорхойлжээ.

Манай улсын нийт хүн амын 39 хувь нь ажиллах хүч бөгөөд ажил хөдөлмөр эрхэлж буй хүмүүсийн 41 хувь (521 мянган хүн) нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин үүсэх эрсдэлтэй салбарт ажиллаж байгаа бөгөөд 1972-2024 онд 10359 хүн мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан болон сүүлийн 5 жилд үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогын 2125 тохиолдол бүртгэгдэж, 275 хүн нас барсан тоо байна.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуульд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн үндэсний тогтолцоо нэгдмэл биш, санхүүжилтийн эх үүсвэр, мэргэжлийн байгууллага, асуудал хариуцсан мэргэжилтний чиг үүрэг,

салбар дундын уялдаа холбоог нарийвчлан тодорхойлоогүй, жижиг дунд үйлдвэрлэл эрхлэгч, албан бус салбарт ажиллагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн асуудал зохицуулалтгүйгээс хуулийн хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн үйл ажиллагааны үндсэн зарчим нь осол, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэхэд чиглэгддэг. Одоогоор үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үндэсний тогтолцоо бүрдээгүй, даатгалын сангаас ажил олгогч, даатгуулагчид үзүүлэх үйлчилгээ хомс байна. Тиймээс ажил хөдөлмөртэй холбоотойгоор үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, уг үйл ажиллагааг үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалтай уялдуулах хууль эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох,

Иймд ажил хөдөлмөр эрхэлж буй ажилтны эрүүл мэндийн үзлэг, тандалт, ажил мэргэжлийн тохироо, сэргээн засах тусламж үйлчилгээний талаарх зохицуулалтыг олон улсын конвенц, хэм хэмжээнд нийцүүлэн сайжруулж, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнийг эрт илрүүлэх, хөдөлмөрийн чадвар алдалтаас урьдчилан сэргийлэх үр нөлөөг нэмэгдүүлэхэд зорилгоор Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулаад байна. Энэ хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх болон хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх хэрэгцээ, шаардлага үүсэж байна.

Зорилго:

Үндэсний зөвлөх нь хууль тогтоомжийн тухай хуульд заасны дагуу батлагдсан аргачлалын дагуу Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн үр нөлөөг үнэлж, хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийнэ.

Зөвлөхийн гүйцэтгэх ажил:

Зөвлөх нь дараах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

1. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн үр нөлөөг үнэлэх;
2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх;

Дээрх ажлыг гүйцэтгэхэд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.3, 12.1.4-т заасны дагуу баталсан аргачлалын дагуу гүйцэтгэж, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийг боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсэгтэй хамтран ажиллана.

Ажил гүйцэтгэх хугацаа:

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн үр нөлөөг үнэлж, хуулийн төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх ажлыг гүйцэтгэх гэрээ байгуулснаас хойш 1 сарын дотор хийж гүйцэтгэнэ.

Зөвлөхөд тавигдах шаардлага:

1. Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудлаар холбогдох судалгаа, тооцоо хийж байсан туршлагатай байх;
2. Хариуцсан ажлаа чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэх, богино хугацаанд ачаалалтай ажиллах, гадаад хэлний мэдлэгтэй байх, /англи/ удирдан зохион байгуулах чадвартай байх.

_____ оОо _____